

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2024. 03. 25 № 1/300
танай _____ -ны № _____ -т

Г БОГД СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Г
Л.ГАНАА ТАНАА

Богд сумын Засаг даргын 2023 санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, тайлан, зөвлөмжийг хүргүүлж байна.

Зөвлөмж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2024 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, хэрэгжилтийг 2024 оны 09 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор нотлох баримтын хамт ирүүлнэ үү.

Хавсралт ²⁵ ..... хуудастай.

ДАРГА, ТЭГГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БНА-2024/20/НА-СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Баянхонгор хот 2024 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn</p> <p>Ахлах аудитор М.Алтантуяа Утас: 70442424 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	2
Аудитын гол асуудал	2
1. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан (мянган төгрөгөөр)	4
Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан (мянган төгрөгөөр).....	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (мянган төгрөгөөр)	8
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (мянган төгрөгөөр)	11
Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (мянган төгрөгөөр).....	11
Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан (мянган төгрөгөөр).....	13
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	13
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	13
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	13
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	14
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	14
3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө	14
3.4.2 Авлага	15
3.4.3 Бараа материал.....	15
3.4.4 Үндсэн хөрөнгө	16
3.4.5 Өр төлбөр	16
3.4.6 Засгийн газрын хувь оролцоо	17
3.4.7 Орлогын данс.....	17
3.4.8 Зардлын данс	18
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	18
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	20
4.1. Ерөнхий зүйл.....	20
4.2 Материаллаг байдал	20
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	21
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	21
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	21
4.7 Аудитын гол асуудал	22
Аудитын илрүүлэлт	24
Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл	25

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

БОГД СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Л.ГАНАА ТАНАА

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2024.03.25 № 2/107
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Богд сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Богд сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Богд сумын Засаг даргын харьяаны 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай санд Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газар санхүүгийн тайлангийн аудит хийснээс сумын Засаг даргын Тамгын газар "Хязгаарлалттай" санал дүгнэлт авч, сумын ИТХ болон 2 тусгай сан түүвэрт хамрагдсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

5020396

D:\alban bichig\A4-toot.docx

Богд сумын Засаг даргын харьяаны байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар 110,904.7 мянган төгрөгийн 14 алдаа, зөрчил илэрснээс байгууллагуудын санхүүгийн тайланд 9,643.7 мянган төгрөгийн 7 алдааг залруулж, 1,826.0.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 84,573.1 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага хүргүүлжээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Богд сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

1. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ
2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	489,118.3	707,683.1
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	189,197.4	416,755.7
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	189,197.4	416,755.7
31210	Төгрөг	189,197.4	416,755.7
31211	Төрийн сангийн харилцах	189,197.4	416,755.7
33	АВЛАГА	239,313.1	179,404.3
33500	Бусад авлага	55,000.0	67,000.0
33510	Байгууллагаас авах авлага	50,000.0	50,000.0
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	5,000.0	17,000.0
33600	Зээлийн авлага	184,313.1	112,404.3
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	184,313.1	112,404.3
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	184,313.1	112,404.3
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	60,607.7	69,511.7
35100	Түүхий эд материал	65.0	65.0
35130	Эм боох материал	65.0	65.0
35400	Хангамжийн материал	58,302.7	65,086.7
35410	Бичиг хэргийн материал	8,394.6	9,349.8
35420	Аж ахуйн материал	0.0	53,893.4
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	0.0	140.0
35470	Бусад хангамжийн материал	49,908.2	1,703.5
35600	Мал амьтад	2,240.0	4,360.0
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	0.0	42,011.5
36100	Барааны нөөц	0.0	42,011.5
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	896,570.2	1,139,850.8
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	896,570.2	1,139,850.8
39200	Биет хөрөнгө	882,982.2	1,126,262.8
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	546,303.1	807,546.8
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-176,190.5	-202,701.8
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	232,864.8	184,880.0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-151,924.0	-93,520.8
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	161,103.2	151,595.4
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-142,699.3	-106,765.0
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	202,227.5	214,766.5
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-85,091.9	-104,881.6
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	438,474.3	449,472.0
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-211,355.4	-226,849.6
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	228,286.0	220,078.5
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-159,315.5	-167,657.5
39217	Ном	300.0	300.0
39300	Биет бус хөрөнгө	13,588.0	13,588.0
39301	Програм хангамж	659.0	659.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-659.0	-659.0
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	13,588.0	13,588.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,385,688.4	1,847,533.9
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	133.5	433.5
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	133.5	433.5
41300	Өглөг	133.5	433.5
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	133.5	133.5
41360	Бусад өглөг	0.0	300.0

41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0.0	300.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,385,554.9	1,847,100.4
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,385,554.9	1,847,100.4
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	485,100.1	485,100.1
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	485,100.1	485,100.1
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	743,027.4	1,204,572.8
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,420,141.7	755,027.4
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-4,677,114.4	449,545.5
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	157,427.4	157,427.4
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,385,688.4	1,847,533.9

Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,881,413.9	1,978,836.8
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	380,291.1	582,623.3
110	Орлогын албан татвар	197,774.0	262,246.3
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	197,774.0	262,246.3
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	158,998.7	207,225.7
110002	Үйл ажиллагааны орлого	4,757.1	19,363.1
110003	Хөрөнгийн орлого	29,480.9	33,323.5
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	4,537.3	2,334.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	58,292.4	80,426.7
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	111.4	1,671.5
113002	Бууны албан татвар	2,790.0	2,430.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	55,391.0	76,325.3
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	124,224.7	239,950.3
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	20,570.6	29,913.7
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	10,152.1	20,998.7
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,140.0	0.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9,278.5	8,915.0
1181	Газрын төлбөр	1,555.0	4,441.2
118101	Газрын төлбөр	1,555.0	4,358.2
118102	Дуудлага худалдаа	0.0	83.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	101,380.0	204,347.1
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	101,380.0	204,347.1
1183	Бусад татвар	719.2	1,248.4
118301	Бусад татвар	719.2	1,248.4
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	80,200.8	365,131.8
120	Нийтлэг татварын бус орлого	80,200.8	365,131.8
120003	Торгуулийн орлого	4,530.0	3,315.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	18,899.7	25,386.5
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,647.0	3,986.5

1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,252.8	21,400.0
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	56,771.1	336,430.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,420,921.9	1,031,081.7
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	52,994.9	3,082.7
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	52,994.9	3,082.7
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	20,514.1	56,565.8
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,250.0	1,300.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	15,264.1	55,265.8
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,347,413.0	971,433.2
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	600,209.1	0.0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	581,811.2	690,442.4
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	165,392.7	280,990.8
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,895,695.7	1,516,791.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,895,695.7	1,516,791.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	872,877.5	1,176,901.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	300,768.4	465,479.0
210101	Үндсэн цалин	299,928.4	344,422.3
210102	Нэмэгдэл	0.0	99,536.5
210104	Урамшуулал	840.0	21,520.2
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	37,187.2	58,846.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,986.6	40,622.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,992.1	5,009.4
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,393.6	3,522.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	526.3	1,025.8
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,288.6	8,666.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	19,798.0	23,900.5
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,542.3	5,772.7
210302	Түлш, халаалт	15,255.8	17,127.8
210303	Цэвэр, бохир ус	0.0	1,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	55,641.5	84,495.2
210401	Бичиг хэрэг	6,495.3	10,397.7
210402	Тээвэр, шатахуун	37,442.3	44,034.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,346.6	3,414.3
210404	Ном, хэвлэл	378.0	313.2

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,755.2	12,844.4
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	75.0	12,862.6
210408	Бараа материал акталсны зардал	447.0	589.0
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	1,702.0	40.0
2105	Нормативт зардал	1,102.0	0.0
210502	Хоол, хүнс	1,102.0	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	26,791.0	8,937.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.0	139.0
210604	Урсгал засвар	26,791.0	8,798.0
2107	Томилолт, зочны зардал	3,360.3	9,892.0
210702	Дотоод албан томилолт	3,360.3	9,808.0
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0.0	84.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	261,599.9	372,139.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	257,778.3	367,077.6
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.0	762.7
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.0	1,123.7
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	0.0	132.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,821.6	1,515.2
210807	Газрын төлбөр	0.0	1,528.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	166,629.2	153,211.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,910.7	45,546.9
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,174.0	1,917.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	127,544.5	105,747.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,022,818.2	339,890.2
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,962.9	2,948.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,888.9	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,074.0	2,948.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	998,855.3	336,942.2
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	963,287.3	336,924.3
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	34,319.7	0.0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,248.4	17.9
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-14,281.9	462,045.5
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,662,832.5	12,500.0
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	4,347,661.3	12,500.0
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	315,171.2	0.0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-4,677,114.4	449,545.5

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,224,748.4	1,734,579.5
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	380,291.1	582,623.3
110	Орлогын албан татвар	197,774.0	262,246.3
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	197,774.0	262,246.3
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	158,998.7	207,225.7
110002	Үйл ажиллагааны орлого	4,757.1	19,363.1
110003	Хөрөнгийн орлого	29,480.9	33,323.5
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	4,537.3	2,334.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	58,292.4	80,426.7
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	111.4	1,671.5
113002	Бууны албан татвар	2,790.0	2,430.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	55,391.0	76,325.3
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	124,224.7	239,950.3
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	20,570.6	29,913.7
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	10,152.1	20,998.7
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,140.0	0.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9,278.5	8,915.0
1181	Газрын төлбөр	1,555.0	4,441.2
118101	Газрын төлбөр	1,555.0	4,358.2
118102	Дуудлага худалдаа	0.0	83.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	101,380.0	204,347.1
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	101,380.0	204,347.1
1183	Бусад татвар	719.2	1,248.4
118301	Бусад татвар	719.2	1,248.4
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	60,457.2	120,874.5
120	Нийтлэг татварын бус орлого	60,457.2	120,874.5
120003	Торгуулийн орлого	4,530.0	3,315.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	55,927.2	117,559.5
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	46,674.4	117,430.6
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,252.8	128.9
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,784,000.1	1,031,081.7
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	52,994.9	24,516.5
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	52,994.9	24,516.5
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	20,514.1	35,132.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.0	-21,433.8
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,250.0	0.0

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	15,264.1	56,565.8
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,710,491.2	971,433.2
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	963,287.3	0.0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	581,811.2	690,442.4
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	165,392.7	280,990.8
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,017,275.6	1,111,580.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,017,275.6	1,111,580.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	975,782.2	1,105,182.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	356,935.5	467,256.3
210101	Үндсэн цалин	299,928.4	319,882.4
210102	Нэмэгдэл	0.0	142,914.7
210104	Урамшуулал	840.0	4,459.1
210105	Гэрээт ажлын хөлс	56,167.1	0.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,871.1	56,953.6
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,592.6	39,109.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,511.9	4,630.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,809.0	3,707.9
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	630.1	834.6
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,327.6	8,670.9
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	286,382.1	330,997.9
210301	Гэрэл, цахилгаан	25,867.5	30,007.4
210302	Түлш, халаалт	256,122.2	294,070.6
210303	Цэвэр, бохир ус	4,392.4	6,919.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	48,881.0	71,437.5
210401	Бичиг хэрэг	6,106.4	9,477.1
210402	Тээвэр, шатахуун	31,449.9	40,888.1
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,214.7	1,982.1
210404	Ном, хэвлэл	510.0	492.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,000.0	13,693.7
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	600.0	4,904.6
2105	Нормативт зардал	1,445.2	0.0
210502	Хоол, хүнс	1,445.2	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	30,484.7	39,650.5
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,500.0	196.5
210604	Урсгал засвар	28,984.7	39,454.0
2107	Томилолт, зочны зардал	3,360.3	9,542.0
210702	Дотоод албан томилолт	3,360.3	9,542.0

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	38,578.6	76,658.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	34,914.6	70,196.2
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.0	762.7
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.0	1,123.7
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.0	132.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,664.0	2,915.6
210807	Газрын төлбөр	0.0	1,528.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	165,843.6	52,685.9
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	163,884.4	49,222.9
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,959.2	3,463.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,041,493.4	6,398.6
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,962.9	3,298.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,888.9	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,074.0	3,298.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,017,530.6	3,100.6
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	963,287.3	0.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	52,994.9	3,082.7
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,248.4	17.9
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	207,472.8	622,998.6
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	227,998.6	395,440.3
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	227,998.6	395,440.3
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	227,998.6	395,440.3
220001	Барилга байгууламж	222,998.6	368,222.6
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	5,000.0	27,217.7
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-227,998.6	-395,440.3
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-20,525.8	227,558.3
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	209,723.3	189,197.4
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	189,197.4	416,755.7

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,939,703.9	925,180.5	3,308,572.4	6,173,456.8
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,454,603.7	-767,753.1	2,111,569.3	-110,787.5
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	485,100.1	157,427.4	5,420,141.7	6,062,669.3
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	-4,677,114.4	-4,677,114.4
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	485,100.1	157,427.4	743,027.4	1,385,554.9
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	485,100.1	157,427.4	743,027.4	1,385,554.9
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.0	0.0	12,000.0	12,000.0
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	485,100.1	157,427.4	755,027.4	1,397,554.9
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	449,545.5	449,545.5
20	2023 оны 12-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	485,100.1	157,427.4	1,204,572.8	1,847,100.4

Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,575,259.1	1,427,372.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,184,385.9	1,079,150.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,178,785.9	1,075,852.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	482,923.3	467,256.3
210101	Үндсэн цалин	333,352.4	319,882.4
210102	Нэмэгдэл	142,370.9	142,914.7
210104	Урамшуулал	7,200.0	4,459.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	59,497.8	56,953.6
210201	Тэтгэврийн даатгал	40,420.9	39,109.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,769.2	4,630.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,815.4	3,707.9
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	953.8	834.6
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,538.5	8,670.9

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	334,190.2	330,997.9
210301	Гэрэл, цахилгаан	32,215.5	30,007.4
210302	Түлш, халаалт	294,974.7	294,070.6
210303	Цэвэр, бохир ус	7,000.0	6,919.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	71,551.7	71,437.5
210401	Бичиг хэрэг	9,484.8	9,477.1
210402	Тээвэр, шатахуун	40,900.0	40,888.1
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,050.6	1,982.1
210404	Ном, хэвлэл	492.0	492.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	13,700.0	13,693.7
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,924.3	4,904.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	53,582.6	53,548.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	14,100.0	14,094.0
210604	Урсгал засвар	39,482.6	39,454.0
2107	Томилолт, зочны зардал	9,691.5	9,542.0
210702	Дотоод албан томилолт	9,691.5	9,542.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	29,848.8	28,539.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	23,240.1	22,077.1
210803	Даатгалын үйлчилгээ	787.8	762.7
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,226.9	1,123.7
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	148.0	132.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,916.0	2,915.6
210807	Газрын төлбөр	1,530.0	1,528.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	137,500.0	57,577.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	133,800.0	54,114.3
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,700.0	3,463.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	5,600.0	3,298.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5,600.0	3,298.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,600.0	3,298.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	390,873.2	348,222.6
220001	Барилга байгууламж	390,873.2	348,222.6
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,575,259.1	1,534,913.5
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	288,373.2	0.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	288,373.2	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,086,276.6	1,437,353.9
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,086,276.6	1,156,363.1
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0.0	280,990.8
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	200,609.3	97,559.5
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	51,134.7	97,430.6
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.0	128.9
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	148,474.6	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	41,837.9
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	149,378.6

Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	56,565.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	56,565.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	56,547.9
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	56,547.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	56,547.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17.9
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	17.9
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17.9
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	56,565.8
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	56,565.8
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	56,565.8

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Төрийн хуулиа дээдэлсэн эрүүл, оюунлаг бүтээлч чинээлэг иргэнтэй байгаль орчны тэнцвэрт байдлыг хангахуйц дэд бүтэц жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх аялал жуулчлал эрсдэлгүй эдийн засагтай хөгжлийн хандлагыг тодорхойлсон эх нутаг уул усаа шүтэж дээдэлсэн сум болно гэж зорилгоо тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд хүний хөгжлийн дээдлэн жижиг дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээг эрчимтэй дэмжиж иргэдийг тогтвортой ажлын байраар хангах, ядуурлыг бууруулахад төрийн байгууллагын бодлого, үйл ажиллагааг чиглүүлэх стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэх байгууллагын эрхэм зорилтыг дэвшүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Богд сумын төсөвт байгууллагуудын мөрдөж байгаа Баянхонгор аймгийн СТХС-ээс 2021 онд бэлтгэн гаргасан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Богд сумын Засаг даргын харьяа байгууллагууд, тусгай сангийн 2023 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хууль хяналтын байгууллагаас хяналт хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартад шаардсан зарчмын дагуу нягтлан бодох бүртгэлийн аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ГОЛ БОДЛОГО, ТОЛИЛУУЛГАД ГАРСАН ӨӨРЧЛӨЛТҮҮД

Богд сумын Засаг даргын 2023 санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан "Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам"-ын дагуу бэлтгэсэн байна. Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн 1,847,533.9 мянган төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 461,845.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	189,197.4	416,755.7	227,558.3
АВЛАГА	239,313.1	179,404.3	(59,908.8)
БАРАА МАТЕРИАЛ	60,607.7	69,511.7	8,903.9
НӨӨЦИЙН БАРАА	0.0	42,011.5	42,011.5
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,823,805.7	2,042,886.2	219,080.5
ХУРИМТЛАГДСАН ЭЛЭГДЭЛ	-927,235.6	-903,035.4	-24,200.2
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,385,688.4	1,847,533.9	461,845.5
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	133.5	433.5	300.0
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,385,554.9	1,847,100.4	461,545.5
Засгийн газрын хувь оролцоо	1,385,554.9	1,847,100.4	461,545.5
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,385,688.4	1,847,533.9	461,845.5

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 189,197.4 мянга, эцсийн үлдэгдэл 416,755.7 мянган төгрөг болж 227,558.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө	0	0	0	0
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	189,197.4	416,755.7	227,558.3	100%
Орон нутгийн ерөнхий орлого	147,359.5	267,377.0	120,017.6	64%
Орон нутгийн хөгжлийн сан	15,595.9	48,881.0	33,285.1	12%
Хоршоо хөгжүүлэх сан	26,242.1	100,497.7	74,255.6	24%
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	0	0	0	0
Хадгаламж	0	0	0	0
ДҮН	189,197.4	416,755.7	227,558.3	100%

Эх сурвалж Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 416,755.7 мянган төгрөгийн 64 хувь буюу орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл, 12 хувь нь ОНХС-ийн харилцах дансны үлдэгдэл, 24 хувь нь Хоршоо хөгжүүлэх сангийн үлдэгдэл байна.

Төрийн сангийн орон нутгийн ерөнхий орлогын данс дахь 120,017.6 мянган төгрөгийн 29,261.9 мянган төгрөг нь төсөвт байгууллагуудын оны эцэст буцааж төвлөрүүлсэн төвлөрүүлэх шилжүүлэг, 93,725.7 мянган төгрөг нь орон нутгийн орлого давснаас шалтгаалан төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдэл байна.

3.4.2 Авлага

Оны эхний 217,965.1 мянган төгрөгийн авлага 43,385.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдэн оны эцэст 261,350.8 мянган төгрөгийн авлагатай гарчээ.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл / мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Бусад авлага	55,000.0	67,000.0	12,000.0	37%
Хувь хүмүүст олгосон зээл	184,313.1	112,404.3	-71,908.8	63%
ДҮН	239,313.1	179,404.3	-59,908.8	100%

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт авлагын 63 хувийг Хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгосон хувь хүмүүст олгосон зээл эзэлж байгаа ба авлагын 37 хувийг сумын ЗДТГ-ын авлага эзэлж байна.

Байгууллагын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 12,000.0 мянган төгрөгийн өртөг бүхий моторыг Баянхонгор аймгийн Орон нутгийн өмчийн газраас ирүүлсэн чиглэлийг үндэслэн үндсэн хөрөнгөөс хасаж авлагаар бүртгэсэн байна.

3.4.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 60,607.7 мянга, эцсийн үлдэгдэл 111,523.2 мянган төгрөг болж, 50,915.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Аймаг, сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн сумын сургуулийн спорт заалны барилгын дээврийн засварын ажлын санхүүжилтийг аймгийн ОНХС-аас бүрэн аваагүй, ажил хийгдэж дуусаагүй тул нөөцийн барааны оны эцсийн үлдэгдэл 50,000.0 мянган төгрөг байгаа нь бараа материалын эцсийн үлдэгдлийн 15.8 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 6. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
1	ЗДТГ	56,047.1	65,989.4	9,942.23	59%
2	ИТХ	4,560.6	3,522.3	(1,038.30)	3%
3	ОНХС	-	42,011.5	42,011.50	38%
	ДҮН	60,607.7	111,523.2	50,915.4	100%

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 137,429.3 мянган төгрөгийн бараа материалыг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, үйл ажиллагаанд 87,165.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, 1,468.0 мянган төгрөгийн бараа материал акталсан байна.

3.4.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 1,823,805.7 мянга, эцсийн үлдэгдэл 2,042,886.2 мянган төгрөг болж, 219,080.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Барилга байгууламж, орон сууц	546,303.1	807,546.8	261,243.8	40%
Тээврийн хэрэгсэл	232,864.8	184,880.0	-47,984.8	9%
Машин тоног төхөөрөмж	161,103.2	151,595.4	-9,507.8	7%
Тавилга эд хогшил	202,227.5	214,766.5	12,539.0	11%
Зам гүүрийн байгууламж	438,474.3	449,472.0	10,997.8	22%
Номын фонд	300.0	300.0	0.0	0%
Бусад үндсэн хөрөнгө	228,286.0	220,078.5	-8,207.5	11%
Программ хангамж	659.0	659.0	0.0	0%
Бусад биет бус хөрөнгө	13,588.0	13,588.0	0.0	1%
Дүн	1,823,805.7	2,042,886.2	219,080.5	

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 27,217.7 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авч, 334,310.3 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг бусад байгууллагаас шилжүүлэн авсан бөгөөд сумын ЗДТГ-ын үндсэн хөрөнгөөс 130,447.6 мянган төгрөгийг хөрөнгө акталсан ба тооллогоор дутагдсан 12,000.0 мянган төгрөгийг үнэтэй моторыг данснаас хасаж авлагаар бүртгэсэн байна.

Хүснэгт 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
1	ЗДТГ	893,925.2	1,132,657.9	238,732.7	99%
2	ИТХ	2,645.0	7,192.9	4,547.9	1%
	ДҮН	896,570.2	1,139,850.8	243,280.6	100%

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл 433.5 мянган төгрөг байна.

Хүснэгт 9. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Үүнээс:		
				Ажиллагсадтай холбоотой	Байгууллагад төлөх өглөг	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг
1	ЗДТГ	133.5	433.5	133.5	300.0	0.0
	ДҮН	133.5	433.5	133.5	300.0	0.0

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

ЗДТГ-ын өмнөх оны 133.5 мянган төгрөгийг барагдуулаагүй тайланд онд 300.0 мянган төгрөгийг нэмж өглөг үүсгэсэн байна.

3.4.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 1,385,554.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 1,847,100.4 мянган төгрөг болж, 461,545.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.4.7 Орлогын данс

Богд сумын ИТХ-ын хуралдааны 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 8/08 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 361,860.0 мянга, татварын бус торгуулийн орлогыг 5,000.0 мянган, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 1,000.0 нийт 367,860.0 мянган төгрөгөөр баталсныг 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн 11/04 дугаар тогтоолоор цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг 17,570.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлснээр татварын орлогыг 379,430.0 мянган төгрөгөөр баталжээ.

Хүснэгт 11. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөгөөр/

Орлогын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Татварын орлого	379,430.0	582,623.1	203,193.1	154%
Хувь хүний орлогын албан татвар	231,770.0	262,246.3	30,476.3	113%
1. Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого	193,270.0	207,225.7	13,955.7	107%
2. Үйл ажиллагааны орлого	10,000.0	19,363.1	9,363.1	194%
3. ҮХЭХ борлуулсны орлого	24,500.0	33,323.5	8,823.5	136%
4. Хадгаламжийн хүү	4,000.0	2,334.0	(1,666.0)	58%
Өмчийн татвар	5,180.0	4,101.5	(1,078.6)	79%
1. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,000.0	1,671.5	(328.56)	84%
2. Бууны албан татвар	3,180.0	2,430.0	(750.0)	76%
Бусад татвар, төлбөр хураамж	142,480.0	316,275.3	173,795.3	222%
1. Улсын тэмдэгтийн хураамж	10,000.0	20,998.7	10,998.6	210%
2. Газрын төлбөр	2,300.0	4,358.2	2,058.2	189%
3. Түгээмэл тархацтай АМНАТ	500.0	-	(500.0)	0%
4. Малын тоо толгойн албан татвар	75,500.0	76,325.0	825.0	101%
5. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	13,700.0	8,915.0	(4,785.0)	65%
6. Бусад татвар хураамж		1,248.4	1,248.4	
7. Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	38,080.0	204,347.1	166,267.1	537%
8. Газрын дуудлага худалдааны орлого	2,400.0	83.0	(2,317.0)	3%
Татварын бус орлого	57,134.7	100,874.5	43,739.8	177%
1. Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,000.0	128.9	(871.1)	13%
2. Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	51,134.7	97,430.6	46,295.9	190%
2. Торгуулийн орлого	5,000.0	3,315.0	(1,685.0)	66%
Орлогын нийт дүн	1,415,380.3	1,654,930.8	239,550.5	117%

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 154 хувь буюу 203,193.1 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн нь дараах орлогууд давж биелсэнтэй холбоотой байна. Үүнд:

- Тайлант онд төрийн албан хаагчдын цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого 113.0 хувиар биелсэн;
- Боловсролын байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр амжилттай үнэлэгдсэн багш нарт урамшуулал олгосон нь үйл ажиллагааны орлого давах шалтгаан болсон;
- Улсын тэмдэгтийн хураамжийн орлого 210 хувь буюу 10,998.6 мянган төгрөгөөр давж биелсэн.
- Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 166,267.1 мянган төгрөгөөр давж биелсэн нь угалз болон шонхрын орлого орсонтой холбоотой байна

Харин иргэд үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж, бууны төлбөр, газрын дуудлага худалдааны орлого, хүү торгуулийн орлогууд тасарсан байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг сумын ИТХ батлахдаа сумын ЗДТГ өөрийн орлогоор 1,000.0 мянга, Хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгосон зээл, хүүгийн эргэн төлөлтийн орлогоор 51,134.7 мянган төгрөг оруулахаас гүйцэтгэлээр сумын ЗДТГ орлогыг биелүүлээгүй байна.

Хүснэгт 12. Өөрийн орлого /мянган төгрөгөөр/

№	Сумын нэр	Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	Өөрийн орлогын эх үүсвэрийн талаар тайлбар
1	Богд	ЗДТГ	1,000.0	128.9	(871.06)	13%	
2	Богд	Хоршоо хөгжүүлэх сан	51,134.7	97,430.6	46,295.9	191%	Зээлийн хүү, эргэн төлөлт
		ДҮН	52,134.7	97,559.5	45,424.8	187%	

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.8 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71801, 71802, 71806, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 1,575,259.1 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,427,372.8 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас 1,427,372.8 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 348,222.6 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Богд сумын Засаг даргын санхүүгийн тайланд нэгтгэгддэг 2 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардлыг төлөвлөж хүргүүлсэн аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн ба сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 8/08 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн нийт зардлыг 1,397,844.3 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын хуралдааны 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн тогтоолоор анх 1,397,844.3 мянган төгрөгөөр баталсан, анхны төсөвт сумын ИТХ-ын хуралдааны 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн 11/04 дугаар тогтоолоор төсөвт тодотгол хийж, 1,575,259.1 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт 12. Богд сумын Засаг даргын 2023 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэр /мянган төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Анхны баталсан 2022.12.19 өдрийн 8/08 тогтоол	Сумын ИТХ-ын 2023.07.07-ны өдрийн 11/04 тогтоол	Дүнд эзлэх хувь
1	Татварын орлого	361,860.0	379,430.0	24%
2	Татварын бус орлого /торгуулийн орлого/	5,000.0	5,000.0	0%
3	Аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	582,980.6	690,442.4	44%
4	Сумын төсөвт аймгийн ОНХС-аас олгох шилжүүлэг	235,990.2	288,373.2	18%
5	Өөрийн орлого ЗДТГ	1,000.0	1,000.0	0%
6	Өөрийн орлого Хоршоо хөгжүүлэх сан	51,134.7	51,134.7	3%
7	Сумын төсвийн урьд оны үлдэгдэл	107,400.0	107,400.0	7%
8	Сумын ОНХС-ийн урьд оны үлдэгдэл	27,000.0	27,000.0	2%
9	Сумын хоршоо хөгжүүлэх сангийн урьд оны үлдэгдэл	25,478.8	25,478.8	2%
ДҮН		1,397,844.3	1,575,259.1	100

Эх сурвалж. Богд сумын ИТХ-ын хуралдааны тогтоол

Хүснэгт 13. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОНТ-г төвлөрүүлсэн
1	ЗДТГ	648,015.4	642,398.8	5,616.6	99.1%	4,745.5
2	ИТХ	122,832.7	101,403.7	21,429.0	82.6%	21,433.8
3	ЕБС	139,883.6	138,781.8	1,101.8	99.2%	1,101.8
4	Цэцэрлэг	41,891.9	41,404.9	487.0	98.8%	487.0
5	ЭМТ	69,087.0	67,741.9	1,345.1	98.1%	1,345.1
6	Соёлын төв	86,061.8	85,913.0	148.8	99.8%	148.8
7	ОНХС	390,873.2	348,222.6	42,650.6	89.1%	-
8	Хоршоо хөгжүүлэх сан	76,613.5	1,506.0	75,107.5	2.0%	-
ДҮН		1,575,259.1	1,427,372.8	147,886.3	90.6%	29,262.0

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,427,372.8 мянган төгрөг буюу 90.6 хувьтай байгаа нь тогтмол зардлыг 3,192.3 мянган төгрөгөөр хэмнэсэн, ОНХС-аас хэрэгжүүлэн төсөл арга хэмжээг 42,650.6 мянган төгрөгөөр дутуу хэрэгжүүлсэн, Хоршоо хөгжүүлэн сангаас олгохоор төлөвлөсөн зээлийг олгоогүйгээс 75,107.6 мянган төгрөг хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Богд сумын ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 55,265.8 мянга, ИТХ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 1,300.0 мянга, нийт 55,565.8 мянган төгрөгийг зарцуулан, ЗДТГ хэмнэлтийн 17.9 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Богд сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор М.Алтантуяа гүйцэтгэж, үе шатны хяналтыг дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024.03.05-ны өдөр ирүүлсэн байна.

Богд сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 1 дүгээр гарын үсгийг сумын Засаг дарга Л.Ганаа, 2 дугаар гарын үсгийг сумын санхүүгийн албаны дарга З.Нанжидмаа нар зурж хөрөнгийг захиран зарцуулсан байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2023 оны баталсан төсвийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн үйл ажиллагааны зардал 1,516,791.3 төгрөгөөс 1 хувиар буюу 15,167.9 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 10,617.5 мянган төгрөгөөр тогтоосон, төлөвлөлтийн шатны материаллаг байдлыг гүйцэтгэлийн үе шатанд хянаж үзээд шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Богд сумын Засаг даргын харьяаны төсөвт байгууллагууд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажилласнаар дараах зардлуудыг хэмнэсэн байна.

Хүснэгт 14. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт /мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	334,190.2	330,997.9	3,192.3	99%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	29,848.8	28,539.6	1,309.2	96%
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	137,500.0	57,577.3	79,922.7	42%

Эх сурвалж: Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Завсрын аудитаар шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалган 2023.08.01-нд ажилд орсон нягтлан бодогчоор хуулийн дагуу байршуулах бүх мэдээллийг нөхөн байршуулсан.

Богд сумын ОНХС илэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 60,723,100 (Жаран сая долоон зуун хорин гурван мянга нэг зуун) төгрөгийн зарлагын 2 гүйлгээг мэдээлээгүй, мөнгө, хөрөнгө зарцуулсан 20,250,000 (Хорин сая хоёр зуун тавин мянган) төгрөгийн 2 шийдвэр мэдээлээгүй зөрчил илэрч албан шаардлага хүргүүлсэн.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 ЗАВСРЫН АУДИТЫН ҮР ДҮН, ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Богд сумын ЗДТГ, ИТХ-ын санхүүгийн тайланд ахлах аудитор М.Алтантуяа, тусгай сангуудын санхүүгийн тайланд аудитор Д.Цэдэвцэвээн нар завсрын аудитыг 2023 оны 09 дүгээр сард гүйцэтгэсэн.

Санхүүгийн тайлангийн завсрын аудитаар илэрсэн дээрх зөрчлийг төсөвт байгууллага, тусгай сангийн санхүүгийн тайланд залруулж арга хэмжээг авч ажилласан байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Богд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Бүнчинсүрэн аудит хийж, хариуцлага тооцох албан шаардлага 3, зөвлөмж, албан шаардлага хүргүүлснийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Хариуцлага тооцох албан шаардлага	3	244,790.3	3	244,790.3	100%
Албан шаардлага	1	0	1	0	100%
Зөвлөмж	3	12,000.0	3	12,000.0	100%
Нийт дүн	7	256,790.3	7	256,790.3	100%

/мянган төгрөгөөр/

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байхгүй.

4.7 Аудитын гол асуудал

Сумын Засаг даргын харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Богд сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгэгдсэн ЗДТГ нь “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт авч, ИТХ болон 2 тусгай сангийн санхүүгийн тайлан түүвэрт хамрагдаж, сумын Эрүүл мэндийн төв, Ерөнхий боловсролын сургууль, Цэцэрлэг, Соёлын төвийн орон нутгийн төсвөөс олгосон санхүүжилт, гүйцэтгэл төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд нэгтгэгдсэн байна.

Богд сумын Засаг даргын харьяаны байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар 110,903.7 мянган төгрөгийн 15 алдаа, зөрчил илэрснээс байгууллагуудын санхүүгийн тайланд 9,642.7 мянган төгрөгийн 7 алдааг залруулж, 1,826.0.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 84,573.1 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага, 14,861.9 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж хүргүүлжээ.

Хүснэгт 15. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн /мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэр	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт	Материаллаг эсэх	Зөрчлийн ангилал
А	1	2	3	4	5	6
1	Баянхонгор аймгийн Богд сумын ИТХ	Нягтлан бодох бүртгэлд 2023.07.25-ны 233.1 мянган төгрөгийн шатахууныг давхардуулан орлого авсан, 2023.06.16-ы өдрийн 460.9 мянган төгрөгийн шатахууныг шууд зардлаар бүртгэсэн.	694.1	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит

2	Богд сумын ЗДТГ	2023 оны 4 сард 124.2 мянган төгрөгийн цалин илүү олгосон. НДШ-ийн мэдээнд 550.0 мянган төгрөгөөр илүү мэдээлсэн	228.7	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит
3	Богд сумын ЗДТГ	Аж ахуйн материалын эхний үлдэгдэл 47,446.7 мянган төгрөг э тайланд бусад хангамжийн материалын эхний үлдэгдэл зөрүүтэй тайлагнасан.	-	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит
4	Богд сумын ОНХС	ОНХС-аас хэрэгжүүлсэн төсөл арга хэмжээг сумын ИТХ-аар хэлэлцүүлж орлого аваагүй байна.	-	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит
5	Богд сумын Сум хөгжүүлэх сан	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын дансны нэгтгэлээр зээлдэгч нарын 2023.10.01-ны байдлаарх үлдэгдлээр тулган шалгахад Зээлийн сарын мэдээний нэгтгэлээр нийт 12 зээлдэгчтэй холбоотой 122,634.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байхад санхүүгийн тайланд үлдэгдлийг 121,879.4 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.	755.4	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит
6	Богд сумын Сум хөгжүүлэх сан	ХХС-ийн зээлийн авлагын дансны нэгтгэлээр зээлдэгч нарын үлдэгдлийг 2023.10.01-ны байдлаар санхүүгийн тайлангаар байх үлдэгдлийг тулган шалгахад 5,040.6 мянган төгрөгийн 6 иргэний зээлийг зөрүүтэй бүртгэсэн.	5,040.6	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит
7	Богд сумын Сум хөгжүүлэх сан	Богд сумын ХХС-ийн 2023 оны 03 дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайланд зээлдэгч нараас төлсөн зээлийн хүүгийн орлого 2,923.9 мянган төгрөгийн санхүүгийн тайланд орлогоор хүлээн зөвшөөрөхгүй шууд авлагыг бууруулж тайлагнасан.	2,923.9	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит
ЗАЛРУУЛСАН АЛДААНЫ ДҮН			9,642.7			
1	Богд сумын ЗДТГ	Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 2 удаагийн захирамжаар Эмэгтэйчүүдийн зөвлөлд 2,800.0 мянган төгрөг, "Гэр бүлийн андгай өргөх ёслол, Иргэний андгай өргөх ёслол" д 800.0 мянган төгрөг зарцуулсан	3,600.0	Албан шаардлага	Материаллаг	Санхүүгийн аудит
2	Богд сумын ЗДТГ	2023 оны 7 сард Анхбаярт ур чадварын нэмэгдэл шийдвэргүйгээр олгосон	303.3	Төлбөрийн акт	Материаллаг	Санхүүгийн аудит

3	Богд сумын ЗДТГ	Богд сумын Засаг даргын 2023.03.28-ны өдрийн А/37 дугаар "Шашин урлагийн цэнгүүн" -д 534.0 мянган төгрөг зарцуулсан	534.0	Төлбөрийн акт	Материаллаг	Санхүүгийн аудит
4	Богд сумын ЗДТГ	Богд сумын ЗДТГ-ын газар эзэмших гэрчилгээг нягтлан бодох бүртгэл, аймгийн ГХБХБГ-аас ирүүлсэн судалгаатай тулган шалгахад 26994 кв талбай бүхий 14 газар байгууллагын биет бус хөрөнгөд бүртгэлгүй байна.	-	Албан шаардлага	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит
5	Богд сумын ЗДТГ	2023 оны 1-8 сарын цалин тооцож олгоходоо Д.Ганболдын цалингаас ХХОАТ тооцож суутгаагүй	988.7	Төлбөрийн акт	Материаллаг	Санхүүгийн аудит
6	Богд сумын ЗДТГ	Завсрын аудитаар шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалган 2023.08.01-нд ажилд орсон нягтлан бодогчоор хуулийн дагуу байршуулах бүх мэдээллийг нөхөн байршуулсан.	0	Зөвлөмж	Материаллаг бус	Нийцлийн аудит
7	Богд сумын Хоршоо хөгжүүлэх сан	ХХС-ийн зээлийн эргэн төлөлтийг 2020 оноос хөөн шалгаж түүвэрлэн тулгалт хийхэд аудитаар зээлдэгчийн үлдэгдэлтэй 7,322,154 төгрөгөөр 10 зээлдэгчийн зээлийг илүү, 7539815 төгрөгийн 56 зээлдэгчийг дутуу төлснөөр бичсэн ба зөрүү нь 172,661 төгрөг байна.	14,861.9	Зөвлөмж	Материаллаг бус	Санхүүгийн аудит
8	Богд сумын Орон нутаг хөгжлийн сан	Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 60,723,100 (Жаран сая долоон зуун хорин гурван мянга нэг зуун) төгрөгийн зарлагын 2 гүйлгээг мэдээлээгүй, мөнгө, хөрөнгө зарцуулсан 20,250,000 (Хорин сая хоёр зуун тавин мянган) төгрөгийн 2 шийдвэр мэдээлээгүй байна.	80,973.1	Албан шаардлага	Материаллаг бус	Нийцлийн аудит
ДҮН			101,261.0			
НИЙТ АЛДАА ЗӨРЧЛИЙН ДҮН			110,903.7			

Эх сурвалж: Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын зөрчлийн нэгтгэл

Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар зөрчил давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмжийг хүргүүлсэн.

Илрүүлэлт: Богд сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сул байгаагаас нийт 110,903.7 мянган төгрөгийн 15 алдаа, зөрчил илэрснээс байгууллагуудын санхүүгийн тайланд 9,642.7 мянган төгрөгийн 7 алдааг залруулж, 1,826.0.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 84,573.1 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага, 14,861.9 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж хүргүүлсэн.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 15.4.1.төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8–д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Харьяа төсөвт байгууллагуудын санхүү төсвийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж, хариуцлагыг дээшлүүлэх, төсвийн сахилга батыг дээшлүүлж, өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

Аудитаар өгсөн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж биелэлтийг нотлох баримтын хамт 2023 оны 09 дугаар сарын 20-ны дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал (мянган төгрөгөөр)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Богд сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сул байгаагаас 110,903.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрсэн	1	0					1	0
Дүн	1	0					1	0

---оОо---